

Skjøtíl setast á oljukanningar:

Føroysk vinnulig áhugamál fremst

Løgtingið samtykti nú um dagarnar uppskot frá landsstýrinum um forkanningar og leiting eftir olju og gassi í føroyskum øki. Ein meiriluti í marknaðarnevndini mælti til, at samtykkja uppskotini frá landsstýrinum og vísir á, at tað er sera umráðandi, at stig longu nú verða tikin til, at føroysk vinnulig áhugamál verða sett í fremstu røð. Ein minniluti mælir til at biða við kanningum til ein endalig avgerð er fingin á marknatrætuni millum Føroyar og Bretland.

Felagsálit
i

Løgtingsmáli nr. 4/1993:
Løgtingslóg um forkanningar o.a.m. av undirgrund Føroya.
Løgtingsmáli nr. 5/1993:
Leiting eftir olju og jarðgassi á føroyskum øki.

Tingmál nr. 4 er lagt fram av landsstýrinum tann 31. aug. 1993 og tingmál nr. 5 er lagt fram av landsstýrinum tann 7. september 1993. Bæði málini finga 1. viðgerð undir einum 8. september 1993 og vóru beind í marknaðarnevndina.

Marknaðarnevndin hevur viðgjørt bæði málini undir einum og nevndin hevur undir viðgerðini havt fundir við »Oljuráðleggingarnevnd Landsstýrisins« og felagsskapin »Føroya Olju-ídnaður«.

Serliga neyvt viðgjörð eru spurningarnir um seismiskar kanningar saman við jarðfrøðiligu viðurskiptum á sjógvi og landi. Upplýst er, at áhugin fyri seismiskum kanningum uppi á landi ikki higartil hevur havt tann stóra áhuga samanborið við kanningar av havbotninum, og tá serliga framvið markinum móti bretskum sjógvi.

Nevndin hevur undir viðgerðini bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Hergeir Nielsen, Sverre Midjord, Atli P.

Dam, Helena Dam á Neystabø, Olaf Olsen og Birgir Danielsen) førir fram: Hildið verður, at rætt er at bera skjótt at í hesum eftir umstøðunum væl lýsta og týðningarmikla máli, tó við avgjörðum fyrvarni mótevnis umhvørvi og livandi tilfeingi, og tá serliga um nøkur vinna spyrst burtur úr forkanningunum.

Tað er rætt longu nú at boða frá útfør, at føroyingar fara undir forkanningar við atliti til eina møguliga ráðnevisvinnu, tá neyðugu fortreytirar eru fingnar til vegna.

Her verður hugsað bæði um lógarkarmar, ognarviðurskipti, umhvørvi, vinnulívs- ja, alla samfelagsmenningina sum heild fyri einum framtíðar Føroyum.

Tað er sera umráðandi, at stig longu nú verða tikin til, at føroysk vinnulig áhugamál verða sett í fremstu røð. Bæði í verandi ráðnevisvinnu í fremmandum sjógvi, og síðan í føroyskum. Tað er umráðandi at føroyskar vørur, tænarur, handverk, handil, samskifti, havnalag og mann- ingar eru í fremstu røð longu nú farið verður undir seismisk kanningarvirksemi. Eisini verður stórtur dentur lagdur á at treyta sær, at ungfólk beinanvegin fáa høvið til at koma um borð á kanningarskip fyrri at fáa upplæring innan allar tættir

innan ráðnevisvinnu frá byrjan til enda.

Visandi m.a. til samsvarandi norsk krøv verður tað eitt náttúrligt krav frá føroyskari síðu, at tey feløg, ið fáa vinnulig rættindi, skulu leggja hesi til rættis soleiðis at føroyskur ídnaður, verkfrøði og gransking koma í remstu røð skjótast gjørligt, og soleiðis at neyðugt grundarlag verður skapt fyrri kappingarføri framyvir.

Frásæð føstu arbeiðsmegini verður tað eitt náttúrligt krav, at lóggivið verður frá almennari síðu um ta arbeiðsmegi, ið nytt verður. Tað verður eitt krav frá føroyskari síðu, at frásæð einum lægstamarki av størvum við serkunnleika skal føroysk arbeiðsmegi takast fram um aðra í øllum tættum, sum hava við føroyska ráðnevisvinnu at gera.

Mælt verður til, at tann almenna fyrisitingin, sum tekur seg upp, fer at virka í neyvum samstarvi við vinnulívið, og at stórir dentur verður lagdur á at fáa ta frægasta serfrøðina vit varða av at skipa fyrri á hesum øki.

Visandi til hesar viðmerkingar mælir meirilutin lögtinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Edmund Joensen) tekur í høvuðsheitum undir við meirilutanum í, at farið eigur at vera undir skjótast gjørligt at fyrireika kanningar, leiting og útvinning av olju og gassi í føroysku undirgrundini, líkaleiðis at føroysk áhugamál í øllum liðum eiga at koma í fremstu røð í hesum sambandi. Men minnilutin heldur tað vera óráð at fara ndir nakrar forkanningar og at geva nakað loyvi, fyrr enn endalig avgerð er fingin á marknatrætuni millum Føroyar og Bretland.

Vert er at hava fyrri eyga, at vinna sjónarmiðini hjá bretum frama, so hava føroyingar mist størsta partin av tí økinum, har bestu møguleikarnir í dag sýnast at vera fyrri at finna olju og gass.

Okkara ynksi um eina rættvísu avgerð standa upp ímóti kreftum, sum hava heilt aðrar hugsanir um slík viðurskipti. Tað er lítið í søguni, sum bendir á at rættvísu altíð vinnur frama. Og hvat er rættvísu. Endar avgerðin av málinum við al- tjóða dómstólin í Haag, so er eingin vegur aftur. Og tann avgerðin kann sammetast við at spæla í happadráttu. Tí mugu øll evni setast inn á at fáa eina samráðingarloysn.

Sambandsflokkurin hevur áður víst á, at tað var skeivt av landsstýrinum at taka formansskapin í nevndini, sum skal samráðast við bretsar, úr hondunum á dønnum, og harvið í roynd og veru sleppa okkum av hondum alla ta vekt, sum danska ríkið hevdi at geva nevndini, um danir formliga høvdu staðið fyrri leiðsluni. Flokkurin meinar, at samráðingarskema okkara er munandi víknað av teirri orsök. Samráðingarnar áttu at verið fórdar á hægri politiskum stigi millum stjórnmennar í báðum ríkjum.

Eingin ivi er um, at fleiri oljufeløg hava alstóran áhuga í at sleppa at útvinna olju eisini úr føroysku undirgrundini skjótast gjørligt, og »skjótast gjørligt« merkir í hesum føri fleiri ár. Tey eru stórt sæð líka glað, um botnurin er føroyskur, danskur ella bretscur, bara har finst olja.

Drúgar forkanningar skulu gerast, áður enn farast kann undir leiting eftir olju, tiansheldur at fara undir at útvinna oljuna. Gevur landsstýrið loyvi til for-

kanningar nú, so er processin farin í gongd, og oljufeløgini kunnu so eftir lögdu ætlanini granska úrslitini í fríði og náðum, og tey hava als ongan áhuga fyrri markaspurninginum.

Bretar kunnu væl biða eina rúma tíð eftir tí, sum møguliga er í undirgrundini føroysku meginmiðlinjuna. Teir hava nóg mikið sínu megin fyrri fyrst. Men spurningurin er, hvussu leingi føroyingar orka at biða, áðrenn teir verða kroystir at gera nakað desperat, í ringasta føri at heina avgerðina til Haag.

Var rætt atborið, so áttu hesi uppskotini ikki at verið lögð fyrri tingið, fyrr enn markaspurningurin var endaliga avgjörður.

Boða føroyingar frá, at eingi loyvi verða givin til forkanningar, fyrr enn trætumálið er loyst, so fara kanningarfeløgini og oljufeløgini at gera sína ávirkan galdandi, tí tey eru altrá eftir

at sleppa framat skjótast gjørligt. Henda áhuga teirra eiga vit at nýta til okkara fyrimun til tess at koma fram til eina skjóta loysn á marknatrætuni. Talan verður íð hvussu so er ikki um nakran útvinning, fyrr enn markaspurningurin er loystur, og tess fyrr hetta verður, tess fyrr kunnu føroyingar fara undir leiting og útvinning.

Út frá hesum viðmerkingum tekur minnilutin ikki undir við uppskotunum hjá landsstýrinum.

Marknaðarnevndin,
21. september 1993
Herger Nielsen
Sverre Midjord
Atli P. Dam
Helena Dam á Neystabø
Olaf Olsen
Birgir Danielsen
Edmund Joensen

Reingerðarfólk til Sparikassan

- at seta í starv pr. 1. november 1993

Til deild okkara á Tinghúsvegnum søkja vit eftir álitandi reingerðarfólki.

Arbejdstíðin er 50 tímar um mánaðin, t.v.s. hvønn gerandisdag eftir afturlatingartíð.

Løn eftir avtalu.

Skrivlig umsókn skal sendast skjótast gjørligt til:

FØROYA SPARIKASSI
Postboks 34, 110 Tórshavn. Att.
Starvsfólkadeildin

